

Tizenhét víztároló tó épül

A vízben szegény mezőgazdasági területek öntözésének fejlesztésére nagyszabású víztároló-építési programot dolgozott ki az Országos Vízügyi Főigazgatóság. Állami beruházásokból, valamint a termelősövetkezetek, állami gazdaságok és a vízgazdálkodási társulatok erejéből tavaly kezdődött meg ennek a jelentős programnak a végrehajtása. A dombvidéki völgyek elzárásával már az első évben 13 új tó épült.

Az év végéig még 18 tó építését fejezik be. A domoszlói egymillió köbméteres tárolót már csak a jövő év elején tudják átadni. Az idei tavak fele a Dunántúlon segíti majd az öntözést. A legjelentősebb azonban a Heves megyében épülő négy nagy víztároló. Ezek a szokásos kertészeti és szántóföldi öntözés helyett a gyöngyös, börttermő vidék szőlőkertjeinek, szőlőültvényeinek és gyümölcsöseinek adnak majd vizet.

Az öntözésfejlesztési program gyors ütemére jellemző, hogy csupán két év alatt — tavaly és az idén — pontosan annyi víztároló tavat kapott a mezőgazdaság, mint amennyi az előző száz évben épült. A két évvel ezelőtti 32 helyett ez év végén már 64 nagy víztároló tó fogja fel az őszi-téli csapadékot, hogy a jövő nyáron csaknem 40 millió köbméter vizet adjon a szomszéd földnek. Elkészült már a jövő évi terv is, amelynek alapján 1965-ben további 25 millió köbméter víz tartalékolására újabb 27 tavat építenek. (MTI)

Szegeden fejlődik a fogászati ellátás

A fogorvosoknak és fogtechnikusoknak soha nem volt annyi munkájuk, mint napjainkban. Ehhez természetesen az is hozzájárul, hogy kulturált ember rossz vagy hiányos fogazattal nem szívesen jár-kezel a világban.

Korszerűbb fogpótlás

A Szegedi Fogtechnikai Vállalat nem győz eléggé fejlődni a reá váró feladatokhoz. 1951-hez viszonyítva még egyszer annyi technikus dolgozik itt. S évről évre gondoskodnak a tanulókról, a leendő technikusok mellé, majd a helyükbe lépő fiatal szakemberekről is. Mintegy 80 intézmény 150 orvosa „keze alá” dolgozik a fogtechnikai vállalat Csongrád megyében, s vannak ügyfelei más megyékben, még Dunántúlon is. Az adatok szerint a 150 orvos mintegy 12 ezer páciensnek végez évente protetikai pótlást. Ez átlagban 8-10 fog pótlását jelenti esetenként. S ha ezt megszorozzuk tizenkétezerrel, nagy számot kapunk. A fogpótlásokkal

kapcsolatos adatok a jelek szerint ezután sem csökkennek.

Szükséges tehát új, az ediginél jobb technikai eljárásokat és eddig nem alkalmazott jobb anyagok felhasználását is bevezetni a fogak pótlására. Felhő József, a fogtechnikai vállalat vezetője elmondta, hogy már náluk is készíttik a fémlemez szájpadlás nélküli fogsort, metálin fémhöz. Ez a lemez kiképzés rendkívül tartós, a rágást biztonságossá teszi, higiénikus. Ugyancsak előnye, hogy az étel ízét nem veszi el. Új eljárásról beszélt a vállalat az úgynevezett ergofémhöz készülő hidak pótlásáról is, amely aranyat helyettesíti. Meglehetősen drága ez a fém, a rendelőtípus azonban az anyagterítés ellenében az ebből készült hidakat biztosítja pácienseinek.

Fogászat a kerületekben

A fogtechnikai vállalat fentebbi adatai tükrözik a szegedi rendelőtípus fejlődését is. Túl az egész napos központi fogászaton, Szeged valamennyi kerületében egyes orvosok rendelőkben fogászati szakrendelést is meghonosítottak, zömmel január óta, s ezeket az utóbbi hónapokban tovább fejlesztették.

Dr. Gergely Győző, a rendelőtípus igazgató főorvosa arról tájékoztatott, hogy Alsóvárosban, Újszegeden, Móravárosban, Felsővárosban és Petőfitelepen van már kisebb-nagyobb óraszámú fogászati szakrendelés. Ki-kinek tehát a saját körzetében járhat fogorvoshoz, nem kell messziről befáradnia a rendelőtípusba, ahol bizony esetenként szokat is kell várni.

Miért a rendelőtípusban...

Mint megtudtuk, a rendelőtípusban az a célja, hogy a kerületekben létesített fogászati szakrendelések óraszámát — ahol ez szükséges — a maximálisra emelje, azaz a délelőtti és délutáni rendelésen egyaránt végezzenek húzást, tömést, protetikát és híd munkát. Minden tekintetben tehát olyanok lesznek ezek a „külső” fogászati szakrendelések, mint a rendelőtípusban.

Hét szegedi nagyüzemben

— a ruhagyárban, a paprika-feldolgozóban, a három nagy textilüzemben, a cipőgyárban és a szalámigyárban — is van fogászati szakrendelés, a kerületeknél kisebb óraszámúban. Ezekben — tekintve, hogy a rendelési idő napi 3 óránál kevesebb — húzást és tömést végeznek csak, híd munkát és protetikát nem. Ezenkívül napi 19 óras fogászata van a rendelőtípusban a Szegedi Fogtechnikai is, 13 járási község lakóinak fogászati ellátására. Itt három óra jut a fogszabályozásra, hat a szájnálkahártya-betegségek gyógyítására, egy a szájsebészetre, kilenc pedig az egyéb fogászati ellátásra.

Növekvő páciéntúra

Ha mindent egybe vesszünk, akkor Szegeden a rendelőtípus hatáskörében naponta több mint 70 óra jut fogászati szakrendelésre. Ennek ellenére a rendelőtípusban még mindig arról panaszkodnak a fogorvosok, hogy nem csökken a napi betegforgalmunk. Augusztusban az ott megforduló páciensek napi átlaga 305 volt. A múlt év decemberében 277, ez év januárjában 283, februárban pedig 312 volt az átlag. Pedig januártól erősítették meg a külterületi fogászati rendeléseket, s ez a folyamat azóta is tart.

A külterületi fogászati szakrendeléseket a többi közt azért is hozták létre, hogy a jobb ellátás mellett tehermentesítsék a rendelőtípus fogászatot. Lehet, hogy az új létesítmények szerepe még nem eléggé ismert, az viszont bizonyos, hogy a külterületi fogászati rendeléseken is tökéletes ellátást kapnak a páciensek.

L. F.

Az olvasó írja

Köszönet a szép ünnepségért

Felejthetetlen, szép ünnepség részesei voltunk az elmúlt vasárnap a Vasútfőorvosi Technikumban, amikor itt a II. kerületi tanács első ízben rendezte meg az öregek napját.

Köszönetet kell mondanunk mindazoknak, akik fáradoztak e kedves, megható ünnepségért, így elsősorban a II. kerületi tanácsnak és a jelkes aktivistáknak, továbbá azoknak a művészeknek, akik felléptek az ünnepi műsorban. Nagyon jól szórakoztunk.

Özv. Bedő Dezsőné
Hajós utca 21.

Cikkünk nyomán

Ági óvodába jár

A Dél-Magyarország szeptember 4-i számában, a *Levelek és emberek* című összeállításban közölték Fábrián Ferencné, Maros utcai lakos panaszát. Fábriáné azért aggódott, hogy Agnes nevű kislánya, aki a Kistisza utcai napközi óvodába jár már két estendeje, az idén — helyhiány miatt — nem mehet oda.

A vezető óvónő bizottság elé terjesztette a kis Ágika ügyét, s úgy döntöttek, hogy a kislány továbbra is járhat a Kistisza utcai napközi óvodába.

Elutazott a svéd szövetkezeti delegáció

C. A. Andersson, a Svéd Országos Szövetkezeti Szövetség elnöke, Stockholm főpolgármestere vezetésével, a Szövetkezetek Országos Szövetsége vendégeként svéd szövetkezeti delegáció tanulmányozta az elmúlt napokban a magyar szövetkezeti mozgalmat tevékenységét. A svéd szövetkezeti vezetők, akik magyarországi látogatásuk befejeztével látogatást tettek Szirmai Jenőnél, a SZÖVOSZ elnökénél, szerdán elutaztak a magyar fővárosból.

„Talán inkább az Ica”

Vezetőségválasztó taggyűlés előtt a cipőgyári fiatalok

— A KISZ-titkárral szeretnék beszélni.
— A KISZ-titkárral? Igen, legyen szíves kicsit várni.
— A telefonáló leteszi a kagylót, a távvezetékén fut hozzám a gépek zakatolása.
— Hallól Pavelka János vagyok, tessék.

Illendően bemutatkozom, s elmondom, írni szeretnék róla, hogy miként készülnek a vezetésválasztó taggyűlésre.

— Tessék talán a csúcstitkártól érdeklődni, a Vince Ikonától.

— De hát maga az alapszervezet titkára. Mikor tartják a taggyűlést?

— Hát azt majd az Ica mondja meg, még nem tudom.

„Nem úgy dolgoznak, ahogy lehetőségük volna rá”

A Tisza Minőségi Cipőgyár szegedi gyáregységének KISZ-titkára szabadságon van. Hogy hogyan készülnek a vezetésválasztó taggyűlésre, azt azonban nemcsak neki kellene tudnia, hanem az üzemi KISZ-vezetőség tagjainak, az alapszervi KISZ-titkároknak — sőt hallaniuk kellett már a dolgozóknak a KISZ-titkároknak is.

Két alapszervezete van a cipőgyári KISZ-bizottságnak. A délelőtti órákban nem sokra megyek, okultam a telefonbeszélgetésből. Majd a másik műszaknál próbálok szerencsét.

A vállalatnál a 26 éves aluliak száma úgy 300, az összlétszám 40 százaléka. Ebből alig többen, mint százan KISZ-esek. Van tagsági könyvük, a bélyeget is „veszegetik” úgy módjával, s mi van még?...

Pontosan nem tudom. Szöllősi Sándor, a szegedi gyáregység igazgatója beszélgetésünk alkalmával már említette, hogy nem ártana kicsit jobban a körműkre nézni.

— Nem úgy dolgoznak, ahogy lehetőségük volna rá. Mindig csak kérnek, meg nagy dolgokat emlegetnek — aztán amikor a tennivalókon van a sor, egyszerre nagyon kevesen lesznek.

„Hallottam már, említette...”

— Hát a Vince Ikonától kellene inkább érdeklődni — Terhes Sándor, a II-es alapszervezet KISZ-titkára fogad így. Elmondom neki az előzményeket, aztán mivel látja, hogy nincs más megoldás, elindulunk a pártirodára beszélgetni.

— Csak annyit tudok, hogy a jövő héten lesz nálunk a választás — kezdi. — Már az Ica szólt, de mondta, hogy majd még e héten megbeszéljük részletesen az egészet. — Aztán csönd.

— Segítsen már kicsit — kérem a párttitkárt, Veres Mihályt.

— A múlt héten én voltam szabadságon, a héten meg még az Ica nem volt bent. Már én is kerestem ma, hogy beszéljek vele, mert a KISZ-vezetésválasztó taggyűlésekkel kapcsolatos tennivalókat ütemtervét 8-ára kértem tőle. Még nem kaptam meg, nem találkoztunk azóta — teszi hozzá magyarázatként.

Kerestünk még az üzemi KISZ-bizottságból valakit. Aki elfutott érte, azt a választ hozta, hogy:

— Nem ér rá, lekötö a munkája, meg minek is jönne, nem tud az ügyben érdemben szólni.

— Nem megy itt a KISZ-munka — így a párttitkár —, pedig személyesen sokat foglalkozom a fiatalokkal. Kérdem: van valami problémátok? A válasz mindig az, hogy nincs. Ha valamit el kell intézni, kérem az Icát, megbeszéltem már? „Igen” a felelet. Ha a vezetőségi tagoktól érdeklődöm, „hallottam már, említette az Ica” válaszolják.

„Mit ér az ilyen KISZ-munka?”

Lehet, hogy így leírva méltánytalan az egész? Hiszen Icaival — Vince Ilona

KISZ-titkárral — végül nem is beszéltem. Lehet, hogy ő nagyszerűen el tudott volna mondani mindent. Hiszen az is lehet, hogy ott fekszik íróasztala fiókjában az elkészített ütemterv. Lehet — de mit ér az olyan KISZ-munka, amelyről az érdekeltek nem is tudnak.

„A VI. KISZ-kongresszus előtt ez év őszén minden alapszervezetben vezetőség-küldöttválasztó taggyűlést kell tartani. E taggyűlések előkészítése, megszervezése jelentős feladatot állít az alapszervezetek elé” — mondja az Ifjúsági Nyomda által e célra kiadott útmutató bevezető szavaiban, s az alábbiakban részletesen ismerteti ennek a feladatnak a végrehajtását.

A szegedi cipőgyárban még ezt az útmutatót sem ismerik az alapszervi titkárok, nemhogy megvalósították volna belőle valamit. S vajon az üzemi KISZ-titkára ismeri-e? S ha elolvasta, akkor meg miért nem intézkedett már annak értelmében? Mert ha megkezdte volna a vezetésválasztó taggyűlések előkészítését, akkor most alapszervi titkárai nem mondták volna szinte egyöntetűen, hogy:

— Talán inkább az Ica!

Ebben az üzemben pedig éppen hogy volna sok tennivaló.

Méry Éva

Búcsúzik a nyár...

A búcsúzó nyárnak ezen az aranyfényű délutánján várom az autóbust, a következőt, miután az előző pontosan az orrom előtt iramodott el. Időm van tehát bőven. A megállónál piros lapú pad hívogató. Ülnek ugyan már rajta, egy nő és egy férfi, de olyan szoros közelségben egymáshoz, hogy bőven jut hely nekem is. Halk mormolással engedelmet kérve letelepszem hát, olyan messze tőlük, olyan messze csak a pad engedi. Az első másodpercekben a lassan felénk lopakodó ősz panorámáját szemlélgetem, de aztán akaratlanul is őket veszem szemügyre. A férfi jobb karja a nő vállán pihen. A nap-sugár szikrákat csillog karikagyűrűjéből. Karikagyűrűt fedezek fel a nő kezén is.

Férfi és feleség... — gondolom kicsit meghatótan. Nem egészen fiatalok, a

Szeretnék nem is figyelni tovább rájuk, de körülöttük olyan nagy a csönd, hogy jól hallom leg halkabb szavukat is. Leginkább a nő szavát, mert a férfi ritkán szól, akkor is mormog, karikagyűrűs keze viszont apró simogatásokkal becélzi az asszony fedetlen vállát.

— Nagyon megrémültem tegnapelőtt — meséli később már élénkebb hangon a nő. — A sógorom, akivel társbérletben lakunk és aki szenvedélyes motoros, késő este rettenetes állapothoz érkezett haza. Az arca krétafehér, nadrágja csupa por és olaj, ingének egyik íjja lehasadva. Ki-sült, hogy a barátnő-jével lemotorozott a Balatonra és visszafelé jövet, amikor a legnagyobb sebes-

séggel száguldott, elszakadt a motor láncja. Szerencsére rögtön észrevette és meg tudott állni, de az utolsó pillanatban mégis felborultak.

A történet engem is megrázott. Persze, nem a motoros sógor kalandja, inkább az, hogy pillanatok alatt halomba döntötte iménti, bűnbánóan helyesbített fölvetésemet. Mert a sógor számomra pontosan olyan idegen és ismeretlen valaki volt, mint a férfi számára, akinek karikagyűrűs keze hirtelen mozdulatlanul mervedett a nő meztelen vállán. A nőn, aki olyan megdöbbentően esett ki a háztartási feladatok referálójához a székéből.

No de nincs semmi baj. Jött a busz, felszálltam rá és ablakból visszakémlélve jól láttam, hogy mind a ketten megkönnyebbülten sóhajtanak fel.

Magyar László

A népművelés helyzete Szegeden

Szakemberek tanácskozása

Tegnap délelőtt — népművelési szakemberek részvételével — a városi tanács épületében értekezletet tartottak az új népművelési évad feladatait vitatták meg. A tanácskozást Papp Gyula, a városi tanács elnökhelyettese nyitotta meg, majd Kovács József, a városi tanács művelődésügyi osztályának vezetője tartott beszámolót.

A tanácskozás megállapította, hogy Szeged kulturális élete az elmúlt népművelési évadban is tovább fejlődött. Erre a fejlődésre azonban erős egyenletesség, színvonalbeli aránytalanság jellemző. Néhány kulturális szerv és intézmény — például a szabadtéri játékok, a múzeum — kimagasló eredményt ért el és megérdemelten került az országos élvonalba. Más népművelési intézmények viszont nemcsak, hogy nem voltak képesek ezt a fejlődést követni, hanem egyenesen elmaradtak az igényektől és a követelményektől. Ezért, hogy ezen a helyzeten változtassunk már ebben az évadban széles skálájú, a lakosság kívánságain alapuló, differenciált népművelési tevékenységre van szükség.

A tanácskozás áttekintette a népművelés egyes ágainak helyzetét. A TIT munkáját elemezve a többi között rámutatott, hogy akadály a korszerű TIT-klub hiánya, továbbá hangoztatta: nagyobb erőfeszítésekre van szükség a termelősövetkezeti parasztság közötti ismeretterjesztő munkában. Hatékonyabban kell segíteni a népművelés sajátos eszközei-

vel — állapította meg a beszámoló és a hozzászólások — a felnőttoktatás fejlődését is. A könyvtárak munkájával kapcsolatban rámutatott a tanácskozás, hogy — minden eredmény ellenére — az időmunka tekintetében lemaradás tapasztalható. Ezután kiemelte a tanácskozás, hogy a múzeum a látogatottság szempontjából országos első helyen áll. A múzeum továbbfejlesztését viszont a helyhiány sajnalatosan akadályozza.

A beszámoló és a hozzászólások részletesen elemezték a művelődési otthonok munkáját, Rámutattak, hogy az épületek a jelenlegi igényeket egyre kevésbé elégítik ki. A legtöbb művelődési otthonnak csak nagy előadótér van, a sokrétű színvonalas munkához, a klubélet megteremtéséhez nincsenek megfelelő helyiségek. E mostoha körülmények ellenére is jelentős szerepet töltenek be a művelődési otthonok a lakosság kulturális ellátásában. Javítani kell azonban itt a tervezőmunkát, s a tervek végrehajtására is nagyobb gondot kell fordítani.

Foglalkoztak a tanácskozáson a szabadtéri játékokkal és a színház munkájával is. A zenei élettel kapcsolatban elmondták az értekezleten, hogy a szórakoztatóhelyek zenéjével is — az elmúlt évekkel ellentétben — foglalkozni kell. A képzőművészeti élet, a mozis műsorpolitikájának elemzése után rámutatott az értekezlet a népművelők továbbképzésének fontosságára.